

Tiedekunta/Osasto — Fakultet/Sektion		Laitos — Institution	
Matemaattis-luonnontieteellinen		Eläintieteen laitos, Ekologian osasto	
Tekijä — Författare			
Olli Marttila			
Työn nimi — Arbetets titel			
Yöperhosten (Lepidoptera: Drepanoidea, Geometroidea, Bombycoidea, Sphingoidea, Noctuoidea) lennon ajoittuminen ja sen yhteys			
Oppiaine — Läroämne			
tehoisaan lämpösummaan			
Morfologis-ekologinen eläintiede			
Työn laji — Arbetets art		Aika — Datum	Sivumäärä — Sidoantal
Lisensiaattitutkielma		Tammikuu 1992	49
Tiivistelmä — Referat			
<p>Tutkimus suoritettiin ES: Joutsenosssa (Grid 27°; 67763:5926) 10 vuoden aikana (1981-1990). Perhosia kerättiin vuosittain 16.4. - 24.10. valorysällä. Valolähde oli 400 W elohopealamppu, paitsi vuonna 1981 14.7. saakka 160 W sekavalolamppu. Lampun toimintaa sääteli kellokytkin. Rysä koettiin kolmen yön välein. Kaudessa oli 64 kokemiskertaa. Myrkkynä käytettiin tetrakloorietaania. Kaikki suurperhosten lajit ja yksilöt kirjattiin ylös.</p> <p>Dahlin ja Sørensenin indeksien perusteella tutkimuspaikan lajisto ei ollut muuttunut kymmenen vuoden aikana. Tutkimuspaikan lajisto erosi vertailupaikasta, jonka aineisto kerättiin samalla menetelmällä 14.8. - 24.10.1990 (24 kokemiskertaa) 10 kilometriä tutkimuspaikalta pohjoiseen.</p> <p>Rysän lajimäärä oli 449. Suurin vuotuinen lajimäärä oli 349 (1985) ja pienin 261 (1981). Keskimäärin vuodessa oli 320 lajia, joista talvehti aikuisena 3, koteloimagona 7, kotelona 37, toukkana 35 ja munana 18 %.</p> <p>Yksilömäärä oli 110000. Suurin vuotuinen yksilömäärä oli 15018 (1983) ja pienin 6310 (1981). Keskimäärin vuodessa oli 11000 yksilöä, joista talvehti aikuisena 4, koteloimagona 13, kotelona 22, toukkana 33 ja munana 28 %.</p> <p>Koko lajiston ja talvehtimisasteiden mukaan ryhmiteltyjen laji- ja yksilömäärien keskimääräiset lennon ajoittumista osoittavat käyrät olivat säännöllisen muotoisia ja ilmensivät paikan lajiston lennon ajoittumista hyvin.</p> <p>Perhosten lennon alun ajoittumista verrattiin tehoisaan lämpösummaan. Summat (raja-arvona oli +5 °C) laskettiin tutkimuspaikalta 30 kilometriä länteen sijaitsevan havaintopisteen lämpötiloista. Perhosten aineistona oli 35 kotelona (10 vuoden tiedot, neljä puuttuvaa havaintoyksikköä: n = 346), 11 täysikasvuista toukkana (n = 97), 35 keuhkasvuista (n = 346), 13 pieneä toukkana (n = 127) ja 35 munana (n = 345) talvehtivaa vakiolajia. Kaikkien talvehtimisasteiden lennon alkupäivämäärillä ja lämpösummilla oli tilastollisesti erittäin merkitsevä yhteys.</p> <p>Samojen vakiolajeista muodostettujen perhoaryhmien lento käynnistyi aikaisina vuosina (1986, 1988, 1989) aikaisemmin kuin myöhäisinä vuosina (1982, 1985, 1987), mutta aikaisina vuosina lentopäivämääriä vastaavat lämpösummat olivat suurempia kuin myöhäisinä vuosina. Ero oli pieneä toukkana ja munana talvehtivien lajien ryhmässä tilastollisesti merkitsevä.</p>			
Avainsanat — Nyckelord			
yöperhoset, valopyydys, lentoaika, lennon ajoittuminen, lämpösumma			
Säilytyspaikka — Förvaringställe			
Eläintieteen laitoksen kirjasto			
Muita tietoja — Övriga uppgifter			
Muita kappaleita säilytetään Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutissa, 55330 Tiuruniemi			